

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 9. porządku dziennego: Pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o Służbie Więziennej (druk nr 2062).

Proszę o zabranie głosu podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości pana Zbigniewa Wronę w celu przedstawienia uzasadnienia projektu. Bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Dziękuję.

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Służba Więzienna stanowi wyspecjalizowaną formację mundurową, której zasadniczym celem jest realizacja, na zasadach określonych w Kodeksie karnym wykonawczym, zadań związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności.

W chwili obecnej, jak wiadomo, przepisy regulujące ustrój i zasady funkcjonowania Służby Więziennej znajdują się w ustawie z 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej. Upłynęło zatem 13 lat od daty wejścia w życie tej ustawy. Ten okres stanowi dobrą podstawę do oceny jej funkcjonowania i do wyciągania pewnych wniosków. Trzeba od razu powiedzieć, że te wnioski zaczęliśmy wyciągać – nie ta ekipa ministra sprawiedliwości, ale też i poprzednia, jest to pewna kontynuacja. Zresztą chcę powiedzieć, że wyjątkowo, może nie wyjątkowo, ale ten projekt na pewno należy do grupy tych projektów ustaw, które były stworzone nie z motywacji politycznych, ale z motywacji czysto merytorycznych i prawnych.

Duży wpływ na proponowane rozwiązania mają wymogi konstytucji i prawo Unii Europejskiej oraz realia obecnej rzeczywistości. Uwzględnialiśmy również w pracach orzecznictwo, w szczególności orzecznictwo

sądów administracyjnych. Wreszcie praktyka wykazała nietrafność pewnych rozwiązań, które przed ich wprowadzeniem zdawały się dobrze rokować. Przykładem może być chociażby rozdział ustawy regulujący zasady prowadzenia postępowania dyscyplinarnego, całkowicie zmienionego w tym projekcie, czy też przepisy dotyczące przywracania do służby funkcjonariuszy uprzednio z niej zwolnionych.

Wysoka Izbo! W projektowanej ustawie wprowadza się nową systematykę – zresztą to jest jeden z motywów, powodów, dla których proponujemy nową ustawę, a nie nowelizację – ponieważ poprzednia systematyka powodowała konieczność wydawania wielu przepisów wykonawczych. Obecnie te upoważnienia są syntetyczne i powodują, że nie będzie takiego rozrostu tych aktów podustawowych. Chodziło również o to, aby akt prawny, jakim jest ustawa tak istotna jak ustawa o Służbie Więziennej, był aktem przejrzystym i spójnym.

Poszczególne zagadnienia związane ze stosunkiem służbowym funkcjonariuszy bądź też ze stosunkiem pracy pracowników – bo takie są dwie kategorie osób pracujących w Służbie Więziennej – zostały pogrupowane w wyodrębnione rozdziały, które w sposób kompleksowy regulują dany blok tematyczny. Pozwoliło to również zmniejszyć liczbę właśnie tych przepisów wykonawczych. I tak zaproponowano następujące rozdziały tej ustawy:

Rozdział 1 „Zadania Służby Więziennej”. Określono w nim charakter oraz zadania Służby Więziennej, normy dotyczące współpracy ze Służbą Więzienną, sposób finansowania działalności Służby Więziennej. W rozdziale tym wprowadza się przepisy odnoszące się do nazwy formacji oraz dające podstawę prawną dla ministra sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, znaku graficznego Służby Więziennej.

Rozdział 2 „Organizacja Służby Więziennej”. W rozdziale tym określono rodzaje jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, zakres działania dyrek-

44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r.

Projekt ustawy o Służbie Więziennej

Posel Wojciech Jasiński

108

tora generalnego, dyrektora okręgowego, dyrektora zakładu karnego lub aresztu śledczego oraz komendanta ośrodka szkolenia Służby Więziennej i ośrodka doskonalenia kadr Służby Więziennej. Określono tutaj również podstawowe zasady związane z finansowaniem działalności Służby Więziennej. W rozdziale tym ustanawia się dzień 8 lutego dniem święta Służby Więziennej. Wziąłem sobie nawet kserokopię – dziękuję panu dyrektorowi Nasiłowskiemu, który mi ją dostarczył – tego Dziennika Ustaw z 4 marca, w którym tymczasowe przepisy więzienne zostały opublikowane. Te przepisy zostały wydane właśnie 8 lutego i stąd to ważny dzień, który stał się świętem Służby Więziennej.

Kolejny rozdział to rozdział 3 „Zakres uprawnień Służby Więziennej”. Określono w nim środki przymusu bezpośredniego dopuszczone do użycia przez funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz zasady użycia broni palnej przez funkcjonariuszy, a także uprawnienia funkcjonariuszy w tym zakresie. A zatem to niezmiernie ważny rozdział, dotyczący najbardziej istotnych kwestii z punktu widzenia gwarancji poszanowania praw człowieka, ponieważ umożliwia on stosowanie przymusu, umożliwia określenie granic, w jakich przymus może być stosowany. W projekcie ustawy określony został katalog tych środków przymusu, które mogą zostać użyte w stosunku do osób pozbawionych wolności. Trzeba zauważyć, że katalog ten poszerzono między innymi o środki do obezwładniania za pomocą ładunku elektrycznego,

czego nie ma w obecnej ustawie. W projekcie zostały także umieszczone normy regulujące prawo do użycia broni przez funkcjonariuszy Służby Więziennej. Odpowiedni przepis szczegółowo wymienia 8 sytuacji, w których funkcjonariusz Służby Więziennej ma prawo użycia broni palnej lub odpowiednio przeszkolonego psa służbowego, którego użycie jest równoznaczne z użyciem broni. Przepis ten został jedynie nieznacznie zmodyfikowany pod względem redakcyjnym w stosunku do jego odpowiednika, który znajduje się w obecnej ustawie. Ta modyfikacja polega między innymi na rozszerzeniu prawa użycia broni przez funkcjonariuszy Służby Więziennej na wszystkie sytuacje związane z udaremnieniem ucieczki osoby pozbawionej wolności w czasie jej konwojowania.

Kolejny rozdział to rozdział 4 „Przetwarzanie informacji i danych osobowych niezbędnych do wykonywania zadań przez Służbę Więzienną”. W tym rozdziale określono sposób postępowania z danymi osobowymi przetwarzanymi przez Służbę Więzienną. Proponowane przepisy wypełniają lukę prawną dotyczącą zakresu gromadzenia i przetwarzania informacji i danych osobowych o osobach obecnie lub w przeszłości pozbawionych wolności. Jest to wymóg konstytucyjny, jak również wymóg wynikający z zapewnienia pełnej zgodności między tą regulacją a ustawą o ochronie danych osobowych.

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! W kolejnym rozdziale, rozdziale 5, zatytułowanym „Funkcjonariusze i pracownicy” określono, kto ma pełnić służbę i kto może być zatrudniony w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej, wymagania, jakie winna spełniać osoba ubiegająca się o przyjęcie do pracy w Służbie Więziennej, uprawnienia i obowiązki pracowników Służby Więziennej, przełożonych, funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, dokumenty funkcjonariusza Służby Więziennej.

Rozdział 6 reguluje podstawowe zagadnienia administracyjno-prawne związane ze stosunkiem służbowym funkcjonariusza. Określono w nim wymagania, jakie powinna spełniać osoba ubiegająca się o przyjęcie do służby – w poprzednim rozdziale chodziło o pracę, tutaj mamy już stosunek służby – procedurę poprzedzającą nawiązanie stosunku służbowego, formę nawiązania tego stosunku i cele służby przygotowawczej. W rozdziale tym wyczerpująco określono wymogi stawiane kandydatom do służby w Służbie Więziennej oraz unormowano etapy postępowania kwalifikacyjnego zmierzającego do nawiązania stosunku służbowego. W ten sposób regulacje dotyczące obowiązków nakładanych na kandydata do pełnienia służby w Służbie Więziennej zyskały rangę ustawową. Ponadto wprowadzono nowe zasady łączące się z nawiązaniem stosunku służbowego. Odstąpiono od sposobu nawiązania stosunku służbowego poprzez mianowanie na określone stanowisko, wprowadzając instytucję aktu mianowania na okres służby przygotowawczej albo na stałe. To rozwiązanie wynika z orzecznictwa sądowego, które kwestionowało samoistne zwolnienie funkcjonariusza ze stanowiska służbowego bez jednoczesnego zwolnienia go ze służby, trwałość stosunku służbowego bowiem wynikać powinna z oddzielnego aktu przyjęcia do służby, a nie z mianowania na określone stanowisko, a więc mamy w miejsce mianowania na stanowisko – mianowanie na okres służby.

Kolejny rozdział to rozdział 7: „Stanowiska, stopnie Służby Więziennej i uposażenie funkcjonariuszy”, w którym określono podział stanowisk służbowych i stopni Służby Więziennej na odpowiednie korpusy, wymagania, których spełnienie jest niezbędne do zajęcia określonych stanowisk służbowych, wymagania, których spełnienie jest niezbędne do awansu w stopniu Służby Więziennej, rodzaje szkoleń prowadzonych

w Służbie Więziennej oraz zasady otrzymywania przez funkcjonariuszy uposażenia zasadniczego oraz dodatków do tego uposażenia.

Rozdział 8 reguluje kwestię wyższych stanowisk kierowniczych w Służbie Więziennej. Określono tutaj rodzaje wyższych stanowisk kierowniczych w Służbie Więziennej, sposób powołania i odwołania funkcjonariuszy zajmujących stanowiska kierownicze, sytuację prawną funkcjonariuszy po odwołaniu z tych stanowisk, a także podległość służbową osób zajmujących wyższe stanowiska kierownicze w Służbie Więziennej.

44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r.

Projekt ustawy o Służbie Więziennej

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie
Sprawiedliwości Zbigniew Wrona**

109

„Zmiana warunków pełnienia służby funkcjonariuszy” to rozdział 9. Określono tutaj nietypowe zmiany stosunku służbowego, to jest przeniesienie funkcjonariusza, delegowanie funkcjonariusza do czasowego pełnienia służby w innej jednostce, powierzenie funkcjonariuszowi obowiązków na innym stanowisku służbowym, przenoszenie funkcjonariusza do dyspozycji, oddelegowanie funkcjonariusza do pełnienia służby poza Służbą Więzienną w kraju lub za granicą oraz przenoszenie funkcjonariusza na niższe stanowisko służbowe.

Rozdział 10 nosi tytuł „Opiniowanie funkcjonariuszy”.

Określono w nim szczegółowe zasady opiniowania funkcjonariusza, co ma niezmiernie istotne znaczenie dla oceny jego pracy i sposobu, w jaki wykonuje swoje obowiązki.

Rozdział 11: „Zawieszenie funkcjonariusza w czynnościach służbowych” określa przesłanki zawieszenia funkcjonariusza i jego uprawnienia w zakresie wysokości otrzymywanego uposażenia w okresie zawieszenia.

W rozdziale 12 „Ustanie stosunku służbowego funkcjonariuszy” określono obligatoryjne i fakultatywne przesłanki zwolnienia funkcjonariusza ze służby, przesłanki stwierdzenia wygaśnięcia stosunku służbowego, zasady zwrotu kosztów szkolenia przez zwalnianych funkcjonariuszy, świadczenia pieniężne związane z ustaniem stosunku służbowego, szczególne uprawnienia funkcjonariuszy kobiet. Przebudowie uległy w nim przepisy odnoszące się do kwestii obligatoryjnego i fakultatywnego rozwiązania stosunku służbowego, a także stwierdzenia jego wygaśnięcia.

Przechodząc do omówienia zmian w obszarze przesłanek warunkujących obligatoryjne zwolnienie funkcjonariusza, podać trzeba, że ich zakres uległ znacznemu zawężeniu, uznano bowiem, że większość z nich powinna stanowić podstawę do stwierdzenia wygaśnięcia stosunku służbowego, a nie do jego rozwiązania. Skoro bowiem większość dotychczasowych przesłanek obligatoryjnego zwolnienia ze służby wynika z uprzednio podjętych prawomocnych rozstrzygnięć przez organy niezależne, zewnętrzne wobec Służby Więziennej, to brak jest uzasadnienia do prowadzenia postępowania administracyjnego zmierzającego jedynie do potwierdzenia faktu już prawomocnie rozstrzygniętego przez inny uprawniony organ, na przykład przez sąd karny czy komisję lekarską. Nowe zasady mają więc na celu realizację rozstrzygnięć podjętych w innym prawomocnie zakończonym postępowaniu bez konieczności prowadzenia skomplikowanych postępowań administracyjnych, które i tak przecież nie mogą mieć waloru rozstrzygającego, a jedynie deklaracyjny, potwierdzający. Oczywiście mając na względzie ochronę interesu funkcjonariusza, w projekcie przewidziano również konsekwencje uchylecia prawomocnego rozstrzygnięcia wydanego przez organ spoza Służby Więziennej i w efekcie ponowne

nawiązanie z tym funkcjonariuszem stosunku służbowego.

Rozdział 13 reguluje kwestie dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa funkcjonariuszy w służbie. Określa on zasady ustalania zdolności fizycznej i psychicznej do służby, zadania jednostek medycyny pracy w Służbie Więziennej, zasady ustalania predyspozycji funkcjonariuszy do zajmowania określonych stanowisk służbowych, reguluje kwestie związane z bezpieczeństwem i higieną służby, przewiduje odszkodowania wypadkowe, inne świadczenia związane z ochroną zdrowia, urlop zdrowotny, obóz kondycyjny, prawo do wyżywienia podczas pełnienia służby w określonych warunkach. Ustalono w tym rozdziale również odpowiedzialność przełożonych za stan bezpieczeństwa i higieny służby funkcjonariuszy. Z problematyką bezpieczeństwa i higieny pracy nierozzerwalnie łączy się także tematyka odszkodowań za uszczerbek na zdrowiu lub szkodę poniesioną w służbie. Nadmienić trzeba, że problematyka ta dotychczas nie była uregulowana w ustawie pragmatycznej. Dlatego też w projekcie ustawy zdefiniowano pojęcie wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby, a także określono wysokość przysługującego odszkodowania.

Rozdział 14 „Czas służby funkcjonariuszy” określa normy i rozkład czasu służby, reguluje kwestię udzielania czasu wolnego od służby i ekwiwalentu pieniężnego za wypracowane nadgodziny. Rozwiązania tu zaproponowane są zgodne z dyrektywą 2003/88/WE dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy.

W rozdziale 15 „Urlopy i zwolnienia od zajęć służbowych funkcjonariuszy” określono rodzaje i wymiar urlopów przysługujących funkcjonariuszom, a także zasady ich udzielania oraz wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop.

Rozdział 16 „Umundurowanie i wyposażenie polowe

funkcjonariuszy” to uprawnienia mundurowe i sposób ich realizacji.

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Niezwykle istotne wydają się nowe regulacje ujęte w rozdziale projektu odnoszącym się do obowiązków i praw funkcjonariuszy, czyli rozdziale 17, w którym wprowadzono nową regulację wzorem pragmatyki urzędniczej odnoszącą się do zapobiegania nepotyzmowi. Zgodnie z projektem małżonkowie, a także osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie lub powinowactwa pierwszego stopnia oraz osoby pozostające ze sobą we wspólnym pożyciu, czyli w konkubinacie, nie będą mogły pełnić służby lub być zatrudnione w tej samej jednostce organizacyjnej, jeżeli powstawałby między nimi stosunek bezpośrednio podległości służbowej. To nowa regulacja prewencyjna mająca znaczenie w zwalczaniu zjawiska nepotyzmu.

Znacznemu poszerzeniu uległa również treść przepisów dotyczących podejmowania przez funkcjonariuszy zajęć zarobkowych poza służbą. W projekcie ustawy wyraźnie zapisano, że zgodę na wykonywanie

44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r.

Projekt ustawy o Służbie Więziennej

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie
Sprawiedliwości Zbigniew Wrona**

110

takiego zajęcia można uzyskać wyłącznie, jeżeli zajęcie zarobkowe nie zakłóca wykonywania przez funkcjonariusza obowiązków służbowych w zakresie zadań Służby Więziennej, nie narusza prestiżu służby, nie podważa zaufania do bezstronności funkcjonariusza, nie pozostaje w sprzeczności z interesem służby i jej zadaniami. W ustawie dodatkowo umieszczono normy prawne odnoszące się do instytucji cofnięcia przyznanego zezwolenia na wykonywanie zajęcia zarobkowego poza służbą i jednoznaczny i bezwarunkowy

zakaz jego wykonywania przez kierowników jednostek organizacyjnych, osoby te bowiem ze względu na charakter pełnionych funkcji będą mogły jedynie wykonywać działalność naukową, dydaktyczną i badawczą jako dodatkową.

Rozdział 18 „Mieszkania funkcjonariuszy” – w tym rozdziale zmodyfikowano w niewielkim stopniu przepisy aktualnie obowiązujące w Służbie Więziennej. W rozdziale 19 „Świadczenia funkcjonariuszy” określono rodzaje świadczeń pieniężnych i zasady ich przyznawania funkcjonariuszom, a także rodzaje świadczeń socjalnych i zasady ich przyznawania funkcjonariuszom. Generalnie stwierdzić należy, że jeśli chodzi o uprawnienia w tym zakresie, zostały zachowane dotychczasowe zasady, w nowy sposób określono jedynie zasady wypłaty zasiłku pogrzebowego wypłacanego funkcjonariuszowi w razie śmierci członka jego rodziny. Przyjęta redakcja przepisu została podyktowana oczywistą potrzebą zrównania uprawnień wszystkich funkcjonariuszy w takich samych sytuacjach. Dotychczas bowiem wysokość otrzymywanego zasiłku była uzależniona wprost od zajmowanego stanowiska, co wydaje się oczywiście sprzeczne z zasadą równości wobec prawa. Według projektu zasiłek pogrzebowy wypłacany będzie każdemu funkcjonariuszowi w równej wysokości, co służy realizacji postulatu równości i sprawiedliwości w tym zakresie.

Rozdział 20 „Rozpatrywanie sporów o roszczenia funkcjonariuszy ze stosunku służbowego” określa po pierwsze katalog spraw ze stosunku służbowego funkcjonariuszy i ich formę. W szczególności dokonano podziału tych spraw na sprawy administracyjne i sprawy wynikające z podległości służbowej. Już Kodeks postępowania administracyjnego wyraźnie zastrzega, że nie podlegają jego regulacjom te sprawy, które są związane z podległością służbową.

Wskazuje ten rozdział również sposób dochodzenia roszczeń funkcjonariuszy wynikających ze stosunku służbowego. Dalej są tam zasady ponownego nawiązania stosunku służbowego z funkcjonariuszami, których stosunek uprzednio ustał, a także zasady przyznawania odszkodowania za wadliwe zwolnienie ze służby. Rozdział ten określa również zasady przywracania stopni takim funkcjonariuszom oraz zasady dotyczące przedawnienia roszczeń funkcjonariuszy i realizacji prawa funkcjonariusza do otrzymywania odsetek ustawowych za nieterminową wypłatę uposażenia. Ta kwestia nie jest bagatelna, bo w latach dziewięćdziesiątych wykształciły się dwie linie orzecznicze – Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego. Trybunał stwierdził, że należą się odsetki do uposażenia, a Sąd Najwyższy konsekwentnie twierdził, że się nie należą. Ustawodawca musi więc tutaj wkroczyć i tę sprawę rozstrzygnąć.

Określa ten rozdział także zasady związane z dokonywaniem potrąceń z uposażenia funkcjonariuszy.

I wreszcie bardzo ważny rozdział – bo sygnalizowałem tutaj dość istotne zmiany – rozdział 21 „Odpowiedzialność dyscyplinarna funkcjonariusza”.

Istotnym zmianom zostały tutaj poddane przepisy określające odpowiedzialność dyscyplinarną. Nie wchodząc w analizę rozwiązań szczegółowych, zauważyć należy, iż redakcja przepisów miała na celu, po pierwsze, likwidację sądów dyscyplinarnych. Ich funkcjonowanie nie sprawdziło się bowiem w praktyce, orzeczenia, które zapadały przed tymi sądami, były częstokroć kwestionowane przez sądy administracyjne, zaś w skład sądów dyscyplinarnych wchodziły niejednokrotnie osoby nieposiadające jakiegokolwiek wiedzy prawniczej.

Dalej, w tym rozdziale przyjęto zasadę ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej wyłącznie przed przełożonymi, z zachowaniem prawa funkcjonariusza

do odwołania się od decyzji dyscyplinarnej przełożonego do wyższego przełożonego, a następnie w braku pozytywnego dla niego rozstrzygnięcia – do właściwego sądu pracy, czyli nie do sądu administracyjnego. To jest całkowite przemodelowanie drogi odwoławczej.

Rozdział ten wprowadza również instytucję rzecznika dyscyplinarnego jako podmiotu samoistnego i niezależnego, prowadzącego postępowanie dyscyplinarne, który, będąc do tego odpowiednio przygotowany, gwarantować będzie praworządność i sprawność przebiegu postępowania dyscyplinarnego.

Rozdział ten wprowadza także uproszczone postępowanie dyscyplinarne wraz z możliwością dobrowolnego poddania się karze. To jest bardzo ważne, bo w pewnych przypadkach nie ma potrzeby prowadzenia długiego postępowania, jeżeli można sprawiedliwie i szybko sprawę załatwić.

I w końcu rozdział 22 „Przepisy przejściowe i końcowe”, w którym określono m.in. wpływ przepisów projektowanej ustawy na niezakończone sprawy, prowadzone na podstawie dotychczasowych przepisów.

Przepisy przejściowe projektu zawierają m.in. normy, zgodnie z którymi do spraw ze stosunku służbowego oraz spraw mieszkaniowych, dyscyplinarnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy będzie się stosować przepisy nowej ustawy. A zatem jest tu prymat nowej ustawy nad starą.

Zmiana zasad dotyczących rozpatrywania tych spraw nie spowoduje pogorszenia sytuacji prawnej funkcjonariuszy zainteresowanych rozstrzygnięciem w tych sprawach.

44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r.

Projekt ustawy o Służbie Więziennej

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie
Sprawiedliwości Zbigniew Wrona**

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Zaproponowane w projekcie ustawy nowe rozwiązania oraz ich charakter spowodowały podjęcie decyzji o przygotowaniu nowego, całościowego projektu, albowiem nowelizacja obecnie obowiązującej ustawy mogłaby spowodować zachwianie jej spójności i całkowitą nieczytelność. Należy pamiętać, że ustawa ta, będąca pragmatyką służbową, jest skierowana przede wszystkim do funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, dla których jest aktem podstawowym w zakresie ich uprawnień i obowiązków. W związku z tym akt taki powinien być bardzo przejrzysty, o takiej konstrukcji wewnętrznej, aby jego adresaci mogli bez trudu się nim posługiwać na co dzień. Obecnie obowiązująca ustawa pochodzi jeszcze sprzed uchwalenia obecnie obowiązującej konstytucji i wobec tego nie spełnia wymogów z niej wynikających. Tylko dla przykładu: zgodnie z art. 66 konstytucji każdy ma prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Sposób realizacji tego prawa oraz obowiązki pracodawcy określa ustawa. Z kolei ust. 2 tego przepisu konstytucji wskazuje, że pracownik ma prawo do określonych w ustawie dni wolnych od pracy i corocznych płatnych urlopów. Te przepisy wskazują, że obowiązująca ustawa z 1996 r. winna być dostosowana do tych wymogów konstytucyjnych. Nie można również zapominać o konstytucyjnym wymogu, aby wszystkie podstawowe prawa i obowiązki nakładane na obywatela, a takim jest przecież funkcjonariusz, a także osoba osadzona, zawarte były w ustawie. Konieczność sprostania tym wymogom wymusiła na projektodawcy włączenie do regulacji wielu unormowań zawartych dotychczas w aktach wykonawczych. Są to na przykład sprawy z zakresu wspomnianego już czasu służby, urlopów, nagród rocznych i innych świadczeń pieniężnych, opiniowania służbowego – to wszystko było regulowane w rozporządzeniach – delegowania

do pełnienia służby poza służbą czy procedury dyscyplinarnej. A z drugiej strony zawarto tu unormowania, których do tej pory nie było – na przykład wspomniane wyżej zagadnienia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy.

Dodatkowo ustawa pragmatyczna winna być dostosowana do prawa unijnego, w szczególności w zakresie czasu pracy, urlopów czy też uprawnień wynikających z rodzicielstwa.

W projektowanej regulacji zawarto wiele rozwiązań, które ustawa dotychczasowa pomija – są to na przykład sprawy z zakresu wymogów szczególnych stawianych kandydatom do pracy, ochrony zdrowia funkcjonariuszy pracowników oraz zadań służby medycy pracy, oddelegowania funkcjonariusza czy też zagadnienia związane z nepotyzmem, o czym mówiłem.

Nowym rozwiązaniem jest również wyodrębnienie tych zagadnień dotyczących wyższych stanowisk kierowniczych. Umożliwi to odwołanie funkcjonariusza z tego stanowiska, które jest zakwalifikowane jako wyższe.

Nowością są również zagadnienia dotyczące rozpatrywania sporów o roszczenia funkcjonariuszy ze stosunku służbowego.

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Przedstawiona przeze mnie syntetyczna prezentacja najważniejszych rozwiązań zaproponowanych w niniejszym projekcie wskazuje, że zakres zmian jest zbyt obszerny, by można było je wprowadzić w drodze nowelizacji obecnej ustawy. Dlatego też przygotowany został nowy projekt, który całościowo reguluje pragmatykę służbową funkcjonariuszy Służby Więziennej. Projekt uwzględnia wymogi Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Duży wpływ na kształt projektu wywarło także dotychczasowe orzecznictwo, zwłaszcza sądów administracyjnych.

Mając na uwadze przedstawione argumenty, wnoszę do Wysokiej Izby o skierowanie projektu ustawy do dalszych prac parlamentarnych. Dziękuję bardzo. (Oklaski)

Wicemarszałek Ewa Kierzkowska:

Dziękuję panu ministrowi za niezwykle rzetelne uzasadnienie projektu ustawy.

Sejm ustalił, że w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłucha 10-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i 5-minutowych oświadczeń w imieniu kół.

Otwieram dyskusję.

Bardzo proszę, głos zabierze w imieniu klubu Platforma Obywatelska pan poseł Wojciech Wilk.

Poseł Wojciech Wilk:

Pani Marszałek! Panie Ministrze! Panie Dyrektorze! Wysoka Izbo! Ja jakby dostosuję się również do namów moich kolegów, pana przewodniczącego Kalisza i postaram się krótko przedstawić stanowisko Platformy Obywatelskiej, tym bardziej że pan minister bardzo szczegółowo przedstawił projekt. Tak jak powiedział pan minister, ostatnia, gruntowna nowelizacja ustawy miała miejsce w roku 1996. Od tej pory kilkanaście razy były dokonywane mniejsze lub większe korekty, ale mimo to wiele z obowiązujących przepisów nie przystaje do aktualnej rzeczywistości i przepisów prawa. Wprowadzenie częściowych zmian miało też niestety negatywny wpływ na przejrzystość i spójność niniejszej ustawy. To nie ulega wątpliwości, że już najwyższy czas, żebyśmy ponownie gruntownie pochylili się nad regulacjami dotyczącymi funkcjonowania wyspecjalizowanej jednostki formacji mundurowej, której celem zasadniczym jest realizacja zadań związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących

44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r.

Projekt ustawy o Służbie Więziennej

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona

112

pozbawieniem wolności. I tego właśnie dotyczy rządowy projekt ustawy.

Należy zgodzić się z poglądem wyrażonym w uzasadnieniu, że doświadczenia ostatnich lat wyraźnie wskazują, że konieczne są zmiany w funkcjonowaniu Służby Więziennej, albowiem jest to formacja, która w znacznym stopniu odpowiada za bezpieczeństwo i porządek publiczny.

Tak jak powiedziałem, pan minister bardzo szczegółowo omówił projekt ustawy. Ja tylko zasygnalizuję kilka zagadnień, na których chciałbym się skupić.

Jednym z nich – wynikającym niewątpliwie z doświadczeń i potrzeb zgłaszanych przez funkcjonariuszy Służby Więziennej – jest poszerzenie katalogu środków przymusu bezpośredniego i uporządkowanie zasad ich stosowania, a także zmiana prawa użycia broni.

Ważną kwestią jest niewątpliwie sprawa ochrony danych osobowych w Służbie Więziennej.

Szczegółowo określono katalog stanowisk kierowniczych w Służbie Więziennej oraz przypisanych im zadań. W projekcie szczegółowo określono, wzorem innych służb mundurowych, przepisy dotyczące rozwiązania stosunku służbowego, zawieszenia funkcjonariusza w czynnościach służbowych i kwestie otrzymywania w takich sytuacjach uposażenia.

Cieszą niewątpliwie zmiany proponowane w szeroko pojętych kwestiach pracowniczych, odnoszące się do zdrowia i bezpieczeństwa funkcjonariuszy na służbie i w czasie pracy. Tak jak powiedziałem, oprócz pewnego rodzaju przywilejów znalazły się również pewnego rodzaju ograniczenia. Dotyczą one m.in. – o tym mówił również pan minister – podległości służbowej

i pracy w tej samej jednostce małżonków, osób spokrewnionych, a także osób pozostających w tzw. wspólnym pożyciu.

Zmiany dotyczą również odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Poza tym wiele rozwiązań prawnych, które do tej pory były regulowane w aktach wykonawczych do ustawy o Służbie Więziennej z 1996 r., przeniesiono wprost do ustawy. Chodzi tu między innymi o kwestie opiniowania funkcjonariuszy, urlopu funkcjonariuszy, delegowania poza służbę, nagród rocznych itd.

Pani Marszałek! Panie Ministrze! Wysoka Izbo!

Cieszy również to, że rządowy projekt ustawy był poddany konsultacjom społecznym – Forum Związków Zawodowych, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych oraz NSZZ „Solidarność”. Z uzasadnienia wynika, że jedynie forum zgłosiło pewne uwagi, część z tych uwag została uwzględniona, część z przyczyn merytorycznych nie została uwzględniona.

I biorąc pod uwagę to, że, tak jak powiedziałem, aktualnie obowiązująca ustawa o Służbie Więziennej funkcjonuje już ponad 10 lat, ale, co ważniejsze, w wielu aspektach nie przystaje do obecnej rzeczywistości, dobrze się stało, że została podjęta próba stworzenia nowego uregulowania – uregulowania kompleksowego i zdaniem mojego klubu – klubu Platformy Obywatelskiej, usprawniającego funkcjonowanie ważnej formacji. Dlatego też mój klub – klub Platformy Obywatelskiej będzie popierał przedstawiony projekt w toku dalszych prac parlamentarnych.

Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ewa Kierzkowska:

Dziękuję panu posłowi.

Głos ma pani poseł Beata Kempa, klub Prawo i Sprawiedliwość.

Posel Beata Kempa:

Dziękuję bardzo.

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Ministrze!

Panie Generale! W imieniu Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość mam zaszczyt przedstawić stanowisko dotyczące ustawy o Służbie Więziennej. Otóż cieszę się, panie ministrze, że dzisiaj, właściwie w duchu koncyliacji, pan minister docenił tę kwestię, że prace nad tą ustawą rozpoczęły się i w zasadzie zostały dokończone w poprzedniej kadencji, a w tej kadencji został dokonany zabieg, który zresztą też był dyktowany przez Rządowe Centrum Legislacji, o ile sobie przypominam, to była również taka wskazówka wtedy do naszych prac, aby obie ustawy – o Służbie Więziennej i o funkcjonariuszach wtedy Służby Więziennej – jednak połączyć i rozpatrywać jako jedną ustawę pragmatyczną. Myślę, że formalnościom stało się zadość i można już dzisiaj nad tą ustawą procedować.

Co jest bardzo ważne? Najważniejszą kwestią jest to, szanowni państwo, że przez niemal dwa lata miałam wielki zaszczyt, też przyjemność, zdobywać razem ze Służbą Więzienną, nadzorując tę służbę, wielkie doświadczenie. Ta służba miała wielką ambicję, aby napisać nową ustawę o Służbie Więziennej i aby Wysoka Izba przyjęła właśnie nie nowelizację, a nową ustawę pragmatyczną i myślę, że to niebawem się stanie, dlatego że Klub Parlamentarny Prawa i Sprawiedliwości będzie opowiadał się za dalszym procedowaniem nad tą ustawą.

Ta ustawa, jak słusznie jest to wskazane w uzasadnieniu, uwzględnia nie tylko potrzeby związane z zabiegami legislacyjnymi, dostosowawczymi właśnie do nowej konstytucji, jak pan minister wspominał, także do prawa Unii Europejskiej, ale przede wszystkim jest wynikiem wielu, wielu doświadczeń i przemyśleń służby i osób nadzorujących służbę. W tamtej kadencji, jak wszyscy państwo pamiętacie, był przypadek, słynny przypadek sieradzki. Ten przypadek zainspirował również i służbę, i mnie, jako osobę

nadzorującą, do zaproponowania wielu rozwiązań, które zostały – bardzo się z tego cieszę – ujęte w tej ustawie. Sprawa użycia broni jest niezwykle ważna. Co prawda ona może nie do końca w tej materii pa-

44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r.

Projekt ustawy o Służbie Więziennej

Poseł Wojciech Wilk

113

suje do tego przypadku, ale pamiętam wielką dyskusję właśnie na temat użycia broni i w ogóle wyposażania Służby Więziennej. Rzecz jasna to jest mowa w tej chwili o innej ustawie, ustawie modernizacyjnej, której z przyczyn różnych nie udało się przeprowadzić. Ale myślę, że będzie taki czas, kiedy będzie można również taką ustawę przeprowadzić, gdyż to powinna być naturalna konsekwencja rozwiązań, które zostaną przyjęte.

Rozwiązania, które są przewidziane w tej ustawie, na pewno są rozwiązaniami nowoczesnymi. Należałoby chociażby wspomnieć o jednej bardzo ważnej kwestii – o wielkiej zasłudze tej służby. Jestem pod wrażeniem, dlatego że służba przez wiele lat korzystała z doświadczeń naszych kolegów z Zachodu.

Czerpała chociażby czy z Dani, z Wielkiej Brytanii, ze Stanów Zjednoczonych, również z Niemiec. Wiem, że te kontakty były bardzo dobre, bardzo przyjacielskie i bardzo owocne. Czerpała wszelkiego rodzaju rozwiązania, które zdecydowanie unowocześniały pracę ze skazanym, powodowały, że ta praca była na coraz wyższym poziomie. Obecnie Służba Więzienna chce niejako podziękować za tę możliwość w ten sposób, że przeprowadza swoistą, można powiedzieć, misję w krajach wschodnich. To jest naprawdę wielka sprawa. O tym niewiele się mówi, ale to czyni nasza polska Służba Więzienna. Cieszę się, że te kwestie zostały uregulowane, tak naprawdę dopowiedziane w tej ustawie. To są wszystkie kwestie związane ze

stosunkami międzynarodowymi, toteż te misje są również tu wpisane.

Cieszę się, że podjęto próbę rozwiązania czy może inaczej – walki z nepotyzmem, bo samo rozwiązanie zależy od ludzi. To naprawdę była wielka ambicja, jak pamiętam, służby, ponieważ był to problem. To było zjawisko nagminne, trwające przez wiele lat. Ta kwestia była podnoszona zarówno przez przedstawicieli służby, jak i przedstawicieli związków zawodowych, oraz przez inne osoby, które interesowały się funkcjonowaniem służby. Ta próba jest podjęta, myślę, że będzie skuteczna i będzie ona przeprowadzona z powodzeniem. Wreszcie wracając do wypadku sieradzkiego, niezwykle bolesnego dla służby, z którym jednak służba, myślę, się uporała. Dobrze się stało, że ten przypadek nie poróżnił Służby Więziennej z innymi służbami, jak chociażby Policja, ale ten przypadek pokazał jedną bardzo ważną kwestię, mianowicie taką, aby dać dyrektorowi danej jednostki takie ważne uprawnienie, wtedy kiedy będzie miał jakąkolwiek wątpliwość co do stanu zdrowia swojego funkcjonariusza, aby mógł, niestety, zobowiązać tego funkcjonariusza do przeprowadzenia badań lekarskich, w szczególności badań psychiatrycznych. W przypadku odmowy, dwukrotnej odmowy, funkcjonariusza dyrektor będzie mógł to rozwiązać, to znaczy w tym momencie podziękować takiemu funkcjonariuszowi. To jest niezwykle ważny przepis, gdyż jest swoisty wentyl bezpieczeństwa, ponieważ funkcjonariusze używają broni, tj. mogą użyć broni, mają tę broń, tak więc ważne jest to, aby spełniali wszystkie możliwe warunki i standardy. Cieszę się, że to zostało tu ujęte.

I wreszcie kwestia – oczywiście nie omawiam wszystkim spraw, bo pan minister szczegółowo je tu omawiał, będziemy pewnie, w ramach podkomisji o tym dyskutować – elastycznego zarządzania. Tego brakowało w ustawie o Służbie Więziennej. Nie było

możliwości elastycznego zarządzania kadrami. Wydaje się, że rozwiązanie, które zostało przyjęte, aczkolwiek ono, pamiętam, wtedy kiedy ja nadzorowałam służbę, było długo dyskutowane, czy przyjmując ten model, który jest zaproponowany w tym projekcie, który uważam za model optymalny, dobry, ale też dyskutowaliśmy nad taką kwestią, czy jednak nie przyjmując np. kadencyjności dyrektorów zakładów, dyrektorów okręgów, dyrektora generalnego Służby Więziennej. Wiąże się to ze wszelkimi innymi konsekwencjami, takimi jak chociażby taksatywnie wymienione warunki, wtedy kiedy taki dyrektor miałby być np. odwołany. Jest to trudne, ale z drugiej strony może być pozytywne, mianowicie taki dyrektor może stworzyć pewną wizję działania jednostki i ta wizja nie zostanie przecięta np. z różnych innych przyczyn nie do końca merytorycznych. Oczywiście to jest rzecz dyskusyjna. Myślę, że podejmiemy taką dyskusję na posiedzeniu podkomisji i komisji. Osobiście składam deklarację, że jeśli taka będzie wola komisji, chciałbym się zaangażować w prace nad tą ustawą. Kwestia likwidacji sądów dyscyplinarnych myślę, że jest bardzo słuszna, bo rzeczywiście te sądy moim zdaniem nie do końca spełniały swoją rolę. Ustawa była konsultowana ze związkami zawodowymi. Szereg postulatów związków zostało przyjętych, ale wiele nie zostało przyjętych. Część z nich z przyczyn pewnie, jak rozumiem, związanych z budżetem, bo one przekładały się na skutki regulacji, szczególnie te skutki finansowe. Ale ja wciąż żywię nadzieję, że będzie porozumienie ze związkami zawodowymi i dalsza praca nad pewnymi rozwiązaniami, być może już nie rangi ustawowej, a innej rangi, i będzie można pewne problemy, które również postulują związki, załatwić. Jeszcze sprawa punktu, który tutaj został zawarty w ustawie, mianowicie rozwiązań z art. 17, szczególnie

art. 17 pkt 2, który dotyczy osób wyłączonych spod kontroli przy wejściu do zakładu karnego. Ja tak mówię w bardzo dużym uproszczeniu. Zapraszam do wielkiej dyskusji nad tym punktem na posiedzeniu komisji. Dlaczego? Dlatego że z moich doświadczeń podczas pobytów w jednostkach – oczywiście jako sekretarz stanu, broń Boże nie jako pensjonariusz – szczególnie w Wielkiej Brytanii wynika, że tamtejsze rozwiązania, choć są one daleko bardziej restrykcyjne, moim zdaniem należałoby wziąć pod uwagę. Tam każda osoba, która wchodzi do jednostki, jest poddawana kontroli, łącznie z zostawieniem odcisku swojego palca itd. Uważam, że wciąż bardzo duża

44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r.

Projekt ustawy o Służbie Więziennej

Posel Beata Kempa

114

ilość niedozwolonych środków – ja to sprawdzałam, wciąż ta duża ilość pozostaje, to jest ciągła zмога, z którą walczy służba, jednak to zjawisko ciągle występuje na terenie zakładu karnego – świadczy, że gdzieś te mury są nieszczelne. Dlatego być może jeszcze dyskusja i pogłębienie analizy tego artykułu spowoduje, że tutaj te standardy podobne do standardów zachodnich zostaną zachowane czy wprowadzone.

(Dzwonek)

Już kończę, pani marszałek.

Zatem, pani marszałek, Wysoka Izbo, pozostaje życzyć Służbie Więziennej, aby ta procedowana ustawa została przyjęta. Pozostaje również życzyć służbie, aby w ślad za nią przede wszystkim szły środki budżetowe, dlatego że ta służba czyni jedną doskonałą, znakomitą rzecz. Jeśli pan minister będzie miał dzisiaj takie dane, to ja bardzo proszę, żeby ewentualnie przy odpowiedziach na pytania również o tym powiedzieć, ale w tej służbie, z tego, co pamiętam, bardzo duży odsetek, jeśli idzie o porównanie z krajami

Unii Europejskiej, funkcjonariuszy ma wyższe wykształcenie, dąży do uzyskania wyższego wykształcenia mimo kiepskich zarobków. Bardzo wielu funkcjonariuszy otwiera przewody doktorskie, szczególnie tych, którzy są w pobliżu dużych ośrodków akademickich. To naprawdę jest wielka sprawa, bo...

Wicemarszałek Ewa Kierzkowska:

Dziękuję, pani poseł.

Poseł Beata Kempa:

...oni czują jedną misję, o której mówił Ojciec Święty Jan Paweł II, że osoby, które przebywają w zakładach karnych, są skazane, a nie potępione. To jest ostatnie ogniwo wymiaru sprawiedliwości, ale ja śmiem twierdzić, że to jest najważniejsze ogniwo wymiaru sprawiedliwości. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ewa Kierzkowska:

Dziękuję, pani poseł.

Stanowisko klubu Lewica przedstawi pan poseł

Ryszard Kalisz.

Bardzo proszę.

Poseł Ryszard Kalisz:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! W imieniu klubu Lewicy wyrażam zadowolenie, iż rząd przygotował całkowity, jednolity tekst nowego projektu ustawy o Służbie Więziennej. Wielokrotnie już się wypowiadałem z tej mównicy, iż sytuacja, którą mamy chociażby w przypadku prawa cywilnego, Kodeksu cywilnego, Kodeksu postępowania cywilnego, czyli aktów prawnych z 1964 r., które weszły w życie 1 stycznia 1965 r., jest ze względu na szacunek dla obywateli niedopuszczalna. To są akty prawne powstałe w innej epoce i zmieniane ponad 100 razy, już do 200 zbliża się liczba ich nowelizacji. Również w przypadku kodeksów karnych: K.p.k., w najmniejszym stopniu K.k.w., które, jak pamiętamy, zostały uchwalone 12 lat temu, zmian było bardzo dużo i

muszą być przygotowywane ciągle nowe teksty ujednolicone. Dlatego też dziękuję rządowi i panu ministrowi, Służbie Więziennej, która również nad tą ustawą pracowała, że jest nowy projekt, bo pozwoli to nam przygotować systemowo rozwiązania związane zarówno z funkcjonowaniem Służby Więziennej, jej zadaniami, jak i z prawami i obowiązkami funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Dla nas, dla Lewicy niezwykle ważne jest to, co w tej ustawie się znalazło, ale znalazło się trochę jakby z boku. Mówiła zresztą o tym pani poseł Kempa, że osoby, które są osadzone w zakładach karnych, czy to tymczasowo aresztowane, czy już odbywające karę pozbawienia wolności, są potępione, ale wymagają szacunku.

Zgodnie zresztą z art. 30, który to artykuł stanowi o tym, że godność każdego człowieka jest przyrodzona i każdy organ władzy publicznej ma obowiązek poszanowania i ochrony tej godności. Dla nas jest to niezwykle ważne, dlatego też w art. 2 w ust. 2 w pkt 3 znalazło się poszanowanie godności, ale już nie ma mowy o ochronie. To są detale, nad którymi będziemy pracować, być może trzeba to wyeksponować.

Oczywiście obywatele mają prawo do zapewnienia im bezpieczeństwa. Działalność Służby Więziennej jest elementem zapewnienia obywatelom bezpieczeństwa również poprzez wykonywanie i stosowanie kary pozbawienia wolności, tymczasowego aresztowania czy innych środków przymusu. Ale pamiętajmy też, że muszą być gwarancje ochrony tych podstawowych praw, a w szczególności godności ludzkiej.

Klub Lewicy, szanowna pani marszałek, Wysoka Izbo, opowiada się za skierowaniem rządowego projektu do komisji. Będziemy nad tym pracowali, w tej chwili wypowiadamy się o nim pozytywnie i na tym pozwolę sobie skończyć. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ewa Kierzkowska:

Dziękuję panu posłowi.

W imieniu klubu Polskiego Stronnictwa Ludowego głos zabierze pan poseł Stanisław Olas.

Poseł Stanisław Olas:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Panie Generale! Mam zaszczyt w imieniu posłów Polskiego Stronnictwa Ludowego przedstawić stanowisko klubu dotyczące rządowego projektu 44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r.

Projekt ustawy o Służbie Więziennej

Poseł Beata Kempa

115

ustawy o Służbie Więziennej. Należy podkreślić, że Służba Więzienna jest formacją mundurową szczególnie wyspecjalizowaną. Jej szczególnym zadaniem jest realizacja zadań związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności.

Proponowana nowelizacja ustawy wskazuje obszary, w których zostaną dokonane zmiany. Powinniśmy dostosować przepisy do wymogów Unii Europejskiej, jak również do naszej obowiązującej konstytucji. Do podstawowych zmian dokonanych w nowej ustawie zaliczyć można następujące zagadnienia: poszerzenie katalogu środków przymusu bezpośredniego – w tym zmianę prawa w kwestii użycia broni, kompleksową regulację spraw związanych z opiniowaniem funkcjonariuszy, wprowadzanie przepisów odnoszących się do zdrowia i bezpieczeństwa funkcjonariuszy w służbie, rozwiązania dotyczące zatrudniania pracowników cywilnych w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej.

Należy podkreślić, że projekt nowego aktu prawnego jest bardziej przejrzysty i spójny. Został on podzielony na 22 rozdziały. Uchwalenie ustawy pozytywnie wpłynie na efektywność działania Służby Więziennej i zarządzania tą formacją.

W imieniu posłów Polskiego Stronnictwa Ludowego

wniosuję o skierowanie projektu ustawy do dalszego procedowania. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ewa Kierzkowska:

Dziękuję panu posłowi.

Wyczerpaliśmy listę posłów zapisanych do prezentowania stanowisk klubowych.

Koła nie wyraziły woli takiej prezentacji, zatem przechodzimy do zadawania pytań.

Wyznaczam czas na zadanie pytania – 1 minuta.

Zapisało się w tej chwili 9 pań posłanek i panów posłów.

Czy jeszcze ktoś miałby wolę zadać pytania?

Nie widzę.

Zamykam listę.

Bardzo proszę, jako pierwszy zada pytanie pan poseł Kazimierz Gwiazdowski, Prawo i Sprawiedliwość.

Poseł Kazimierz Gwiazdowski:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Omawiany projekt ustawy o Służbie Więziennej w art. 57 ust. 1 pkt 1 przewiduje przyznawanie funkcjonariuszom Służby Więziennej dodatku za wysługę lat, którego wysokość jest uzależniona od ilości lat bycia w służbie. Projekt ustawy przewiduje maksymalny dodatek w wysokości 25% uposażenia zasadniczego po 20 latach służby. Prosiłbym o udzielenie odpowiedzi, jakie jest uzasadnienie odrzucenia wniosku jednego ze związków zawodowych dotyczącego możliwości zwiększenia wysokości dodatku za wysługę lat po 30 latach służby oraz możliwości wliczenia do okresu, od którego jest naliczany dodatek za wysługę lat w Służbie Więziennej, czasu służby w wojsku i w innych formacjach mundurowych. Przy ustaleniu dodatku za wysługę lat uwzględnia się, zgodnie z art. 57 ust. 2 projektu ustawy, jedynie okres zasadniczej służby wojskowej. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ewa Kierzkowska:

Dziękuję panu posłowi.

Pytanie zadaje pan poseł Marek Krzakała, Platforma Obywatelska.

Poseł Marek Krzakała:

Pani Marszałek! Panie Ministrze! Wysoka Izbo! Nowa ustawa o Służbie Więziennej dostosowuje ją do obecnych realiów, wymogów konstytucji oraz prawa unijnego. Ujednolica także standardy obowiązujące we wszystkich służbach mundurowych w Polsce. Funkcjonariusz Służby Więziennej to jeden z najbardziej stresujących zawodów, dlatego niezmiernie ważne jest jego dobre przygotowanie psychofizyczne. Stąd moje pytanie: W jaki sposób za pomocą nowelizacji ww. ustawy ministerstwo planuje zadbać o lepszą kondycję psychiczną funkcjonariuszy? Ustawa doprecyzowuje zasady użycia środków bezpośredniego przymusu, w tym broni palnej, oraz wyposaża funkcjonariuszy Służby Więziennej w paralizatory. Czy nie należałoby jednocześnie zaproponować programu nauki negocjacji czy technik powstrzymywania agresywnych zachowań, zwłaszcza w kontekście umożliwienia konwojowania niebezpiecznych osób?

Do projektu ustawy przeniesione zostały rozwiązania obowiązujące w Unii Europejskiej dotyczące uprawnień socjalnych, a także wprowadzono dodatkowe przywileje dla osób przebywających najdłużej w otoczeniu więźniów. W tym miejscu wydaje się jednak za zasadne zwrócenie uwagi na warunki pracy funkcjonariuszy Służby Więziennej. *(Dzwonek)* Sektor penitencjarny wymaga, aby dofinansowano budowę kilkunastu nowoczesnych więzień i aresztów. Jakie są plany ministerstwa w tej kwestii? Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ewa Kierzkowska:

Dziękuję panu posłowi.

Pytanie zadaje pani poseł Beata Mazurek, Prawo i Sprawiedliwość.

44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r.

Projekt ustawy o Służbie Więziennej

Poseł Stanisław Olas

116

Poseł Beata Mazurek:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Cieszy fakt, że są takie momenty na tej sali, że potraficie państwo docenić pracę naszego rządu – w tym momencie pani minister Kempy, bo ona w dużej mierze przyczyniła się do powstania projektu czy pierwszej wersji tej ustawy. Ale przejdźmy do pytań.

W ustawie jest mowa o tym, że funkcjonariusza zwalnia się, m. in. w związku z likwidacją jednostki lub jej reorganizacją. I moje pytanie brzmi następująco: Czy taka likwidacja lub reorganizacja jest przewidywana, planujecie ją państwo? Jeśli tak, to kiedy, w jakim czasie? Dlaczego w Służbie Więziennej może działać tylko jeden związek zawodowy? Dziś jest związek zawodowy funkcjonariuszy Służby Więziennej, ale przecież są też pracownicy cywilni. Czy ci pracownicy też mogą się zrzeszać w tym związku, czy też nie będą mieli możliwości organizacji nowego związku?

I kolejne pytanie związane z funkcjonowaniem służby już dzisiaj. Ustawa – wszyscy wypowiadają się, że jest bardzo dobra, ja też w to wierzę, ale są problemy, o których państwo w tej ustawie nic nie mówicie, np. nadgodziny. *(Dzwonek)* Swego czasu pisałam interpelację i z odpowiedzi, którą otrzymałam z ministerstwa, wynikało, że tych nadgodzin, jeśli chodzi o zakres ochrony, najwięcej jest w Chełmie, moim rodzinnym mieście. W pewnym momencie zostały one oczywiście zniwelowane, ale jak zamierzacie państwo doinwestować, doetatyzować Służbę Więzienną, tak aby uniknąć tych nadgodzin, których liczba jest olbrzymia nie tylko w moim Chełmie, ale w skali całego kraju? Czy Służba Więzienna będzie doetatyzowana

i kiedy? Dziękuję. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Ewa Kierzkowska:

Dziękuję, pani poseł.

Pytanie zadaje pan poseł Wiesław Woda, Polskie Stronnictwo Ludowe.

Proszę.

Poseł Wiesław Woda:

Pani Marszałek! Panie Ministrze! Chciałbym zadać trzy pytania. Po pierwsze, niewątpliwie warunki pracy Służby Więziennej zależą od warunków odbywania kary. Tam, gdzie te warunki są trudne, oczywiście powstają konflikty, napięcia, nieporozumienia, etc. Chciałbym więc zapytać pana ministra: Jak są wykorzystane etaty w Służbie Więziennej i czy są etaty dla nowo uruchamianych oddziałów w Służbie Więziennej? Mam na myśli choćby nawet zakład karny w Tarnowie – powstał i były problemy z obsadą. Po drugie, czy rozważane jest przejęcie od Policji zadań z zakresu eskortowania skazanych czy też sądzonych? Bowiem w tym zakresie od wielu lat toczą się rozmowy i ciągle to zadanie spada na Policję, która powinna się w większym stopniu zająć ściganiem przestępców. I po trzecie, jakie są działania w sprawie ograniczenia bądź uniemożliwienia wnoszenia przedmiotów i artykułów niedozwolonych, gdyż pewien liberalizm albo łatwość wnoszenia oczywiście wpływa również na warunki pełnienia służby przez funkcjonariuszy Służby Więziennej. Dziękuję. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Ewa Kierzkowska:

Dziękuję panu posłowi.

Pytanie zadaje pan poseł Krzysztof Brejza, Platforma Obywatelska.

Bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Brejza:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Przedłożony przez rząd projekt ustawy o Służbie

Więziennej zakłada wiele ciekawych i oczekiwanych rozwiązań. Zaproponowane przez autorów przepisy z pewnością poprawią jakość polskiej Służby Więziennej oraz podniosą rangę funkcjonariuszy, dlatego też rządowy projekt w pełni zasługuje na poparcie. Przy okazji tego zagadnienia chciałbym poruszyć jeden z najważniejszych problemów, z jakim boryka się od dawna polskie więziennictwo, mianowicie przeludnienie. Taki stan rzeczy powoduje nie tylko uciążliwości dla osadzonych, ale także utrudnia wykonywanie obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy. Skutkuje to również zwiększeniem obciążenia pracą funkcjonariuszy, pracowników Służby Więziennej, a przez to osłabiona jest efektywność działań wychowawczych, resocjalizacyjnych. W związku z tym mam następujące pytanie: Czy ministerstwo dostrzega problem przeludnionych więzień i jakie działania zmierzające do rozwiązania tego problemu podejmuje lub zamierza podjąć pan minister? Dziękuję. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Ewa Kierzkowska:

Dziękuję panu posłowi.

Bardzo proszę, pytanie zada pan poseł Piotr Cybulski, Prawo i Sprawiedliwość.

Poseł Piotr Cybulski:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Panie Generale! Chciałbym powiedzieć, że pan generał powinien trafić do księgi Guinnessa, bo jak schodziłem ostatnio i zadawałem pytanie w sprawie więziennictwa, to pisemną odpowiedź dostałem z ław rządowych. Również chciałbym podziękować panu ministrowi za odpowiedź na pytanie w sprawie wię-44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r. Projekt ustawy o Służbie Więziennej

117

ziennictwa. Takiej fachowej i szczegółowej odpowiedzi nie dostałem od żadnego ministra. Serdecznie

dziękuję.

Mam pytanie, panie ministrze: Jak często zdarzają się akty agresji penitencjariuszy odbywających karę w stosunku do Służby Więziennej, jakiego rodzaju są to akty agresji i jakie to niesie zagrożenie?

Jak często się zdarzają i jakie są ewentualnie, założmy, konsekwencje? I również jak wygląda stan zakładów karnych na Dolnym Śląsku w aspekcie całego naszego państwa? Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ewa Kierzkowska:

Dziękuję panu posłowi.

Bardzo proszę, pytanie zada pan poseł Lech Kołakowski, Prawo i Sprawiedliwość.

Poseł Lech Kołakowski:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Chciałbym poruszyć dwie kwestie odnośnie do omawianego projektu ustawy. Jedna z nich była poruszana w czasie konsultacji społecznych, ale nie została uwzględniona w proponowanej nowelizacji. Pierwsza kwestia dotyczy możliwości wliczenia do wysługi lat w Służbie Więziennej okresu służby w wojsku i innych formacjach mundurowych oraz wydłużenia okresu otrzymywania dodatku z 20 do 25 lat. Czy wnioskodawca widziałby taką możliwość? Druga kwestia dotyczy tak zwanej rozmowy dyscyplinarnej. Projekt nie przewiduje konieczności umieszczania w aktach osobowych funkcjonariusza notatki z tego typu zdarzenia. W moim przekonaniu charakter wykonywanej pracy wymaga obligatoryjnie, aby każde niepożądane, odbiegające od normy czy przepisów zachowanie lub czyn były odnotowywane. Dziękuję. *(Oklaski)*

(Przewodnictwo w obradach obejmuje wicemarszałek Sejmu Jerzy Szmajdziński)

Wicemarszałek Jerzy Szmajdziński:

Dziękuję bardzo.

Głos zabierze pani poseł Beata Kempa, Prawo i

Sprawiedliwość.

Poseł Beata Kempa:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Moje pytanie odnosi się do właściwie szerszego, ale związanego z tą ustawą zagadnienia. Mianowicie dotyczy ono wynagrodzenia pracowników, funkcjonariuszy Służby Więziennej, a konkretnie podwyżek przewidzianych w tym roku kalendarzowym. Czy w stosunku do rozporządzenia płacowego został utrzymany moim zdaniem bardzo dobry trend, który zmierza do tego, iż tak naprawdę docenieni zostaną ci, którzy pracują w bezpośrednim kontakcie z osadzonymi bądź generalnie mają najniższe uposażenia w służbie? Czy państwo polskie nadal wysyła do bardzo dobrze wykształconych osób, które chcą wstąpić do służby, sygnał odnoszący się do tego, że na starcie rzeczywiście będą miały zagwarantowany jakiś określony poziom wynagrodzenia, tak aby móc utrzymać swoje rodziny? To jest to podstawowe pytanie. *(Dzwonek)* Chcę powiedzieć jeszcze tylko jedno zdanie. Rzeczywiście pan poseł Woda ma rację. To jest odwieczny problem odnoszący się do konwojowania. Ta ustawa tego nie rozwiąże. To jest kwestia modernizacji Służby Więziennej, wprowadzenia zupełnie nowych przepisów dotyczących zabezpieczenia konwojowania. Jest to duży problem, który będzie można rozwiązać wtedy, kiedy będą pieniądze. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Jerzy Szmajdziński:

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Jarosław Matwiejuk z klubu Lewica.

Poseł Jarosław Matwiejuk:

Szanowny Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Panie Ministrze! Mam dwa pytania. Po pierwsze, jest to chyba niezły projekt ustawy, ale czy zdaniem pana ministra przyjęte rozwiązania, zgodnie z którymi niektórzy funkcjonariusze zostaną mianowani, a niektórzy,

w szczególności dowódcy, zostaną powołani, w praktyce będą dobrze funkcjonowały? Po drugie, chciałbym zapytać, czy w trakcie prac nad ustawą były przygotowywane propozycje innego ujęcia sposobu posługiwania się środkami przymusu, w tym także bronią? Czy te rozwiązania, które zostaną przyjęte, będą skutkowały innym sposobem lub procesem przygotowania funkcjonariuszy do posługiwania się takimi środkami? Wiem, że w obecnym systemie przygotowanie dotyczące obsługi broni, przygotowanie strzeleckie funkcjonariuszy wydaje się być wysoce niedostateczne. Dziękuję bardzo. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Jerzy Szmajdziński:

Dziękuję bardzo.

Lista posłów zapisanych do głosu została wyczerpana. W związku z tym proszę o zabranie głosu podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości pana Zbigniewa Wronę.

44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r.

Projekt ustawy o Służbie Więziennej

Poseł Piotr Cybulski

118

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Dziękuję.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Chciałbym się podzielić taką ogólną refleksją, która już tutaj komuś się nasunęła. Rzeczywiście tej ustawie przyświeca jedna podstawowa myśl dotycząca tego, że nikt z tych, którzy są osadzeni w zakładach karnych, nie może być pozbawiony przyrodzonej godności. To, że został skazany, nie oznacza, że jest potępiony. Ta ustawa musi określać, jak daleko i w jakich sytuacjach może się posunąć strażnik, który pilnuje skazanego, strażnik, który odpowiada zarówno za niego, jak i za realizację orzeczenia sądowego, tak aby nic

nie zostało uronione z godności osadzonego, aby traktowano go jak pełnowartościowego człowieka, którym przecież nigdy nie przestanie być.

Bardzo dziękuję za tę dyskusję. Rzeczywiście pokazała ona, że ten projekt ustawy wychodzi naprzeciw oczekiwaniom wszystkich ugrupowań politycznych, które są obecne w Wysokiej Izbie. Bardzo dziękuję za wyrażone deklaracje dotyczące wnikliwej pracy w celu udoskonalenia tego materiału, który miałem dzisiaj przyjemność państwu przedstawić. Chciałbym teraz przejść do problemów bardziej szczegółowych. Jeżeli nie udałoby mi się udzielić dokładnych informacji w jakiejś kwestii, to odpowiedzi udzielimy na piśmie. Być może nie na wszystkie kwestie, zwłaszcza związane ze statystyką, z liczbami, będę mógł udzielić odpowiedzi. Wówczas to uzupełnimy i udzielimy odpowiedzi na piśmie.

W wystąpieniu pani poseł Kempy poruszona została bardzo ważna kwestia: wykształcenia. Mówimy tutaj o ludziach, którzy są osadzeni, chociaż w większym stopniu jest o nich mowa w Kodeksie karnym wykonawczym. W tej ustawie jest mowa o ludziach, którzy zajmują się osadzonymi, o funkcjonariuszach. I trzeba zauważyć bardzo ważną tendencję dotyczącą podwyższania poziomu kwalifikacji, poziomu wykształcenia. Obecnie 40,6% kadry funkcjonariuszy posiada wyższe wykształcenie, to znaczy, że ponad 11 tys. osób będących funkcjonariuszami w służbie posiada wykształcenie wyższe.

Jeżeli chodzi o inne szczegółowe kwestie, to pan poseł Gwiazdowski poruszył sprawę dodatku za wysługę. Ta sprawa poruszana była także w innych wystąpieniach. Mówił o tym również pan poseł Kołakowski. Owszem, były takie postulaty jednego ze związków zawodowych, ale ten związek częściowo sam się z tego wycofał w końcówce prac legislacyjnych. Chodzi między innymi o zaliczanie do okresu,

od którego liczy się uprawnienie do dodatku za wysługę lat, okresu służby w innych służbach mundurowych.

Otóż chciałbym powiedzieć, że gdybyśmy wprowadzili takie rozwiązanie, to oznaczałoby to wydatki rządu 23 mln zł, a zatem byłyby to wydatki, które nie mogłyby być poniesione. I dlatego te postulaty nie zostały uwzględnione.

Pan poseł Krząkała – kwestia dbania o kondycję fizyczną. Te sprawy znajdują się w centrum uwagi kierownictwa Służby Więziennej, jak również ministerstwa.

Ta ustawa przewiduje takie instrumenty i sposoby podwyższania poziomu kondycji fizycznej jak obozy kondycyjne, badania psychologiczne. To są właśnie te przepisy i działania, które w idą ślad za tym i które świadczą o przykładaniu dużej wagi do kwestii kondycji. Oczywiście jest, że takie działania muszą być podejmowane.

Jeżeli chodzi o pytanie pana posła Krząkały dotyczące liczby miejsc, to chcę powiedzieć, że oddajemy w tym roku 623 nowe miejsca. Przygotowywane są następne inwestycje. Dbamy również o kwestię przeludnienia czy o kwestię pojemności zakładów karnych.

Z jednej strony wiąże się to z rozbudową, a z drugiej strony są przepisy projektów ustaw wniesionych przez rząd, które przewidują stosowanie w większym stopniu kary ograniczenia wolności jako alternatywy dla krótkoterminowych kar pozbawienia wolności. Nad tymi przepisami pracuje podkomisja. To jest obszerny projekt nowelizacji wszystkich kodyfikacji karnych. Wysoka Izba zajmuje się tym projektem od grudnia.

Pan poseł Mazurek – kwestia likwidacji jednostek. Chcę uspokoić, że mimo iż w ustawie istnieją przepisy, które przewidują jako podstawę odwołania likwidację jednostki, to nie są planowane żadne likwidacje jednostek, a więc te zapisy nie oznaczają, że istnieją jakieś realne plany likwidacji, bo takowych nie ma. Jedynie

z prawnego punktu widzenia, z legislacyjnego punktu widzenia, taka przesłanka rozwiązania stosunku służbowego musiała być przewidziana.

W opinii rządu nie powinny funkcjonować związki zawodowe funkcjonariuszy, natomiast oczywiście są możliwe i funkcjonują związki zawodowe pracowników cywilnych.

O rozwoju kadrowym Służby Więziennej świadczy fakt, że od 1 lipca będzie ona dysponowała około 500 nowymi etatami funkcjonariuszy. Oprócz tego jest jeszcze 250 etatów pracowników. O tę kwestię pytał również pan poseł Woda.

Pan poseł Woda zwrócił również uwagę na kwestię eskortowania, mówiąc ściśle, konwojowania. Ta kwestia rzeczywiście wraca jako pewien temat, niemniej chciałbym podkreślić, że zgodnie z przepisami Policja póki co ma obowiązek konwojowania i ta ustawa nie zajmuje się tą kwestią. Natomiast podjęliśmy już pewne prace, aby stworzyć w Służbie Więziennej konwoje między jednostkami. Rzeczywiście musi to być usprawnione, ale nie przewidujemy tutaj żadnej rewolucji, jeżeli chodzi o system konwojowania, który obowiązuje. Gdyby dokonać tutaj jakiejś zasadniczej zmiany, to trzeba by się liczyć z przesunięciem kwoty 50 mln zł. Oznaczałoby to ok. 500 etatów, żeby zabezpieczyć te potrzeby.

Pan poseł Brejza poruszył bardzo ważną kwestię przeludnienia. Czy Ministerstwo Sprawiedliwości dostrzega ten problem? Oczywiście, że dostrzega, o czym świadczy wniesiony do Sejmu projekt nowelizacji 44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r. Projekt ustawy o Służbie Więziennej

119

44. posiedzenie Sejmu w dniu 24 czerwca 2009 r. Projekt ustawy o Służbie Więziennej

Kodeksu karnego wykonawczego, będący efektem wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który uznał za niekonstytucyjny przepis umożliwiający arbitralne,

niekontrolowane umieszczanie osadzonych w celach niezapewniających minimum 3 m² powierzchni na jednego osadzonego. Pierwsze czytanie tego projektu odbędzie się 30 czerwca, a więc już za parę dni. Znajdują się tam kryteria, po spełnieniu których można umieścić skazanego wyjątkowo w celi o zagęszczeniu poniżej 3 m². Będą ustalone okresy, stosunkowo krótkie, na jakie to umieszczenie będzie mogło w pewnych sytuacjach nastąpić, jak również system kontroli tych decyzji poprzez odwołanie do sędziego penitencjarnego. Cały ten problem przeludnienia został tam dość szczegółowo rozwiązany. Zwracam się do Wysokiej Izby o stosunkowo szybkie procedowanie nad tym projektem, ponieważ wyrok Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie na początku grudnia tego roku.

Kolejnym działaniem, które ma zmniejszyć to przeludnienie – ono się cały czas zmniejsza, jest to stała tendencja, natomiast trzeba podejmować działania, żeby ta tendencja była trwała, żeby nie powróciła odwrotna fala, żebyśmy nie znaleźli się w sytuacji zwiększającego się przeludnienia – jest dozór, kontrola elektroniczna, czyli wykonywanie kary pozbawienia wolności w warunkach dozoru elektronicznego, czyli tzw. obrączki elektroniczne. Od 1 września wchodzi w życie możliwość odbywania kary w ten sposób. W końcowym stadium są prace techniczne firmy, która została wyłoniona w trybie ustawy o zamówieniach publicznych i ma ten system oddać do użytku.

Pan poseł Cybulski pytał o akty agresji w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej ze strony osadzonych. Rzeczywiście, niestety, jest to dość trwała, jak się wydaje, tendencja. Przynajmniej w tym roku daje się zaobserwować, że pobicia, napaści, polania wrątkiem, bo takie konkretne akty agresji zostały zarejestrowane, mają miejsce. Stwierdzono

od początku roku 17 tego typu przypadków. W stosunku do roku ubiegłego jest to 30-procentowy wzrost.

Jeżeli chodzi o Dolny Śląsk, to tutaj wszystko jest w porządku, nie zetknęliśmy się ze zdarzeniami, które świadczyłyby o jakiejś wyjątkowej sytuacji w zakładach na Dolnym Śląsku.

O kwestii wliczania do służby okresów pracy w innych służbach, o której mówił pan poseł Kołakowski, już wspominałem. Po prostu nie stać nas na takie rozwiązanie. Pozostaje natomiast kwestia dokumentacji, bo to jest ważne zarówno dla oceny pracy funkcjonariuszy, a przede wszystkim dla oceny zdarzenia, które zaistniało pomiędzy osadzonym a funkcjonariuszem. Przecież czasami są to sytuacje, które prowadzą do wszczęcia postępowania karnego, nie mówiąc o dyscyplinarnym, w stosunku do osadzonego, ale oczywiście służą też ocenie, czy funkcjonariusz zachował się właściwie w danej sytuacji.

Otóż zrezygnowaliśmy z umieszczania tych notatek w aktach osobowych funkcjonariusza, bo to nie było właściwe rozwiązanie. Nie jest to dokument o tym stopniu wiarygodności, a przecież o to tu chodzi, który powinien mieć tę rangę, żeby znajdował się, przez cały czas tkwił w aktach osobowych funkcjonariusza. Nie powinno tak być, bo to nie jest dokument, na podstawie którego zawsze można wyciągać właściwe wnioski. To jest jakiś odprysk jakiejś rzeczywistości, coś się stało i są inne dowody. Gdybyśmy w aktach osobowych trzymali całe tomy wszelkich postępowań, które wiązały się ze służbą funkcjonariusza, to wtedy można by sobie jakieś wnioski wyprowadzić, ale przecież nikt nie będzie tego studiował, bo te postępowania się kończą w pewnym momencie, jest decyzja administracyjna, dyscyplinarna czy sądowa i to jest podstawą ostatecznej oceny tego zdarzenia, które miało miejsce. Tak więc nie powinno

to być umieszczane w aktach osobowych funkcjonariusza, co nie oznacza oczywiście, że nie powinno być dokumentowania, bo dokumentowanie za pomocą notatek powinno być, tylko nie należy tego włączać do akt osobowych funkcjonariusza.

Kwestie wynagrodzenia, pani poseł Kempa: Czy utrzymany został ten trend w rozporządzeniu płacowym tych wskaźników? Czy funkcjonariusze, którzy mają bezpośredni kontakt z osadzonymi, są preferowani? Chciałbym powiedzieć, że ten trend opiera się na wskaźniku 2,16 i ci funkcjonariusze, którzy mają bezpośredni kontakt z osadzonymi, najpierw uzyskali nagrody, czyli byli jakby preferowani, jeżeli chodzi o przyznawanie nagród.

Pan poseł Matwiejuk: Czy powoływanie będzie dobrze funkcjonowało? To jest właśnie dla nas bardzo istotna zmiana. Kwestia uelastycznienia w przypadku obsadzania tych wyższych stanowisk. Nie może być tak, że osoby, które są na wyższych stanowiskach, korzystają z bardzo silnych gwarancji stałości stanowiska, bo to jest w ogóle sprzeczne z racjonalnymi zasadami kierowania pewnymi strukturami.

W tym zakresie musi być bowiem elastyczne kierowanie. Nie może być tak, że szef nie może w żadnym wypadku obsadzić, bardzo odpowiedzialnego, kierowniczego stanowiska – bo tylko o takie chodzi, a nie o żadne inne – osobą, która lepiej się nadaje w jego przekonaniu do wykonywania zadań, które on określa i których wykonywanie ocenia. Szkolenie funkcjonariuszy, zwłaszcza w kontekście posługiwania się środkami przymusu bezpośredniego, w szczególności bronią palną. Oczywiście są prowadzone takie szkolenia, są plany tych szkoleń i cały czas – zwłaszcza po tych doświadczeniach, o których mówiła pani poseł Kempa, o tym wypadku sieradzkim – kładzie się na to bardzo silny nacisk, a w ślad za tymi szkoleniami mamy teraz uporządkowane

ustawowe podstawy prawne, które są zawarte w tej ustawie. Jeszcze raz dziękując bardzo za wszystkie wystąpienia w debacie i pytania, chciał-

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona

120

bym wyrazić przekonanie, że ta ustawa stanie się bardzo ważnym, oczekiwanym elementem naszego porządku prawnego w dziedzinie bezpieczeństwa i wymiaru sprawiedliwości. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*
(Przewodnictwo w obradach obejmuje wicemarszałek Sejmu Stefan Niesiołowski)

Wicemarszałek Stefan Niesiołowski:

Dziękuję panu ministrowi.

Zamykam dyskusję*).

Marszałek Sejmu, po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu, proponuje, aby Sejm skierował rządowy projekt ustawy o Służbie Więziennej, zawarty w druku nr 2062, do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka w celu rozpatrzenia.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, będę uważał, że Sejm propozycję przyjął.

Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do rozpatrzenia__